

Suomen NMKY:n Urheiluliitto ry

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma

Johdanto

Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja - perusoikeudet kuuluvat kaikille. (yhdenvertaisuus.fi)

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen kuuluvat Suomen NMKY:n Urheiluliiton toiminnan ytimeen. Arvojamme ovat avoimuus, kansainvälisyys, kristillisuus, luotettavuus ja yhteisöllisyys. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon kannalta on merkittävää, että toiminta on avointa kaikille ja kaikki saavat toimia persoonansa mukaan yksilöllisyytensä säilyttäen. Kristilliset arvot näkyvät käytännön toiminnassa erilaisuuden hyväksymisenä ja työskentelyssä yhdenvertaisuuden vahvistamiseksi.

Liikunnan ja urheilun toimialalla yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyöhön on panostettu jo pitkään. Reilu Peli – urheiluyhteisön eettiset periaatteet -asiakirjaan on kirjattu seuraavaa:

”Emme tingi laaja-alaisesta tasa-arvosta. Liikuntaa ja urheilua on voitava harrastaa tulotasosta riippumatta. Pyrimme varmistamaan sen, että kaikilla on oikeus ja mahdollisuus valmennukseen ja ohjaukseen taitotasostaan ja tavoitteistaan riippumatta.” (Reilu Peli – urheiluyhteisön eettiset periaatteet -asiakirja)

Suomen NMKY:n Urheiluliitto pyrkii yhdenvertaisuussuunnitelmalla selkiyttämään järjestön yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyön toteutusta. Selkeiden tavoitteiden ja seuranta järjestelmien avulla työhön saadaan uudenlaista ryhtiä ja tuloksellisuutta. Syrjinnän ennaltaehkäisy luo turvallisen ja luotettavan toimintaympäristön. Uudistunut lainsäädäntö velvoittaa myös liikuntajärjestöjä panostamaan jatkossa enemmän yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyöhön. Uusien yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolakien lisäksi myös liikuntalaissa mainitaan:

”Valtionavustuksen määrää harkittaessa otetaan huomioon liikuntaa edistävän järjestön toiminnan laatu, laajuus ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus sekä se, miten järjestö toteuttaa tämän lain tavoitteita sekä liikunnan ja urheilun eettisiä periaatteita, miten järjestö noudattaa Suomea sitovia kansainvälisiä säännöksiä ja miten järjestö edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.” (Liikuntalaki)

Suunnitelman päivittäminen

Suomen NMKY:n Urheiluliitolle valmisteltiin uusi strategia vuosille 2021–2025. Strategiatyön aikana pohdittiin myös yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman päivittämistä vastaamaan tämänhetkisiä tarpeita. Kehittämistoimenpide 3 päätettiin lisätä suunnitelmaan syksyllä 2024 ja sillä pyritään terävöittämään järjestön työtä sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseksi. Uusi strategiakausi alkaa 2026 ja suunnitelmaa tullaan arvioimaan tarkemmin vuoden 2025 aikana toteutettavan strategiaproessin yhteydessä.

Nykytilanne

Kyselyjen ja keskustelujen perusteella yhdenvertaisuuden ja tasa-arvoisuuden nykytila Suomen NMKY:n Urheiluliitossa on melko hyvä. Järjestön yleinen ilmapiiri koetaan innostavaksi ja moniarvoiseksi. Tästä viestii myös se, että luottamushenkilöt ja henkilökunta ovat samanarvoisia keskenään. Toisaalta toivottiin, että yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvistä asioista keskusteltaisiin järjestössämme enemmän.

Kyselyssä nousi esille, että esteettömyys ja saavutettavuus voisivat olla paremmalla tasolla varsinkin toimitilojen osalta. Vähävaraisten huomioiminen on hyvällä tasolla ja maahanmuuttajien integroimiseksi yhteiskuntaan on tehty lukuisia toimia. Positiivista on, että yhdenvertaisuuden kehittämistoimenpide on kyselyn mukaan vahvaa. Työntekijät, luottamushenkilöt ja operatiivinen johto ovat kyselyn mukaan sitoutuneita yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseen. Tämä antaa vahvan perustan suunnitelman käytännön toteutukseen.

Suomen NMKY:n Urheiluliiton toteuttama toiminta

Viestintä

Suomen NMKY:n Urheiluliiton viestinnässä pyritään yhdenvertaisuus huomioimaan mahdollisimman hyvin. Uusien linjausten mukaisesti viestinnässä tullaan ottamaan huomioon yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen entistä paremmin. Järjestön omassa uutiskirjeessä yhdenvertaisuusteemat ja syrjimättömyys ovat olleet vahvasti esillä. Kuvavalinnoissa ja kielenkäytössä pyritään yhdenvertaisen ilmapiirin luomiseen.

Viestinnässä oleellista on se, että tieto on kaikkien saatavilla ja kohderyhmät tavoitetaan yhdenvertaisesti. Viestintään on panostettu ottamalla käyttöön uusia kanavia, jolloin pystytään tehokkaammin varmistamaan viestin perillemenon tasapuolisuus.

Esteettömyys ja saavutettavuus

Fyysiseen esteettömyyteen pyritään työpaikalla, joskin vanha rakennus asettaa omat haasteensa. Urheilutapahtumia kehitetään esteettömyyden näkökulmasta paremmiksi. Tilojen ja tapahtumapaikkojen valinnoilla voidaan varmistaa, että kaikilla on mahdollisuus osallistua vammasta tai toimintakyvystä riippumatta.

Asenneilmapiirin muokkaus on jatkuvaa työtä. Taustakyselyn tulosten perusteella tahtotila on järjestössä vahva asian kehittämiseksi. Syrjintään puuttuminen ja esimerkiksi johtaminen toimivat hyvin tässä asiassa.

Osallistuminen ja vaikuttaminen

Suomen NMKY:n Urheiluliiton johtokunnan kokoonpanon valitsevat jäsenyhdistykset. Tarkoitus on, että jäsenet ovat eri puolilta Suomea. Suositus on, että sukupuolten tasa-arvo ja moninaisuus toteutuisivat johtokunnassa, mutta niiden toteutuminen riippuu täysin jäsenistön äänistä. Myös ikäjakauma on hyvin laaja. Ehdokasasettelu on jäsenyhdistysten päätettävissä.

Työryhmien kokoonpanot valitaan joka toinen vuosi. Valinnat tekee johtokunta ja prosessissa pyritään mahdollisimman hyvin informoimaan jäsenyhdistykset, joista ehdokkaat tulevat. Näin varmistetaan, että tieto on kaikilla avoimesti saatavissa.

Koulutus

Suomen NMKY:n Urheiluliiton koulutuksissa avainasemassa on voimaantumisen käsite. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo otetaan huomioon koulutuksia valmisteltaessa ja ne ovat samassa linjassa voimaantumisen käsitteen kanssa. Koulutukset ovat aina avoimia kaikille jäsenille ja viestinnässä pyritään varmistamaan, että tieto koulutuksista on kaikkien saatavilla. Syrjinnän ennaltaehkäisemiseksi on erittäin tärkeää, että yhdenvertaisuus ja tasa-arvokysymykset huomioidaan kautta linjan koulutustoiminnassa.

Urheilutoiminta

Suomen NMKY:n Urheiluliiton jäsenyhdistyksissä harrastetaan useampaa lajia. Vammaisurheiluun on panostettu etenkin koripallon parissa. Unified-ryhmiä järjestetään usealla paikkakunnalla.

Eri-ikäisille harrastajille järjestetään laajasti toimintaa alkaen aina perheliikuntaryhmistä ikämies/naisjoukkueisiin asti. Pääpaino NMKY:n työssä on kuitenkin lapsissa ja nuorissa.

Maahanmuuttajille suunnattu toiminta on järjestössämme vahvassa kasvussa. Integroituminen yhteiskuntaan tapahtuu parhaiten yhdessä tekemisen kautta.

Vähävaraisten perheiden tukeminen on toimintamme keskiössä. Jäsenyhdistyksillä on käytössään useita tukimuotoja, joilla varmistetaan, ettei syrjäytymistä tapahdu taloudellisin perustein.

Järjestö työnantajana

Suomen NMKY:n Urheiluliiton henkilövalinnoissa ja rekrytoinneissa huomioidaan yhdenvertaisuus. Rekrytoinnit suoritetaan perusteellisesti ja tarvittaessa käytetään myös testejä parhaimman mahdollisen työntekijän löytämiseksi. Jäsenyhdistykset ovat itsenäisiä yhdistyksiä ja vastaavat omista rekrytoinneistaan.

Uudet työntekijät perehdytetään työhön perusteellisesti. Työnantaja tarjoaa mahdollisuuksia osallistua erilaisiin koulutuksiin tarpeen mukaan. Perhevapaiden käytössä ovat voimassa yleiset lakisääteiset normit.

Kehittämistoimenpiteet

1. Epäasiallisesta käytöksestä ja häirinnästä raportoinnin toimintamalli on päivitetty vuoden 2024 aikana. Suomen NMKY:n Urheiluliiton nettisivuille on lisätty lomake, jonka kautta epäasiallisesta käytöksestä ja häirinnästä Suomen NMKY:n Urheiluliiton alaisessa toiminnassa voi raportoida suoraan liittoon (www.ymca.fi/hairinnanraportoiminen). Raportoida voivat kaikki jäsenyhdistyksien toiminnassa mukana olevat, työntekijät, harrastajien vanhemmat ja valmentajat. Raporttien käsittelyyn on valittu työryhmä, joka noudattaa sisäistä toimintamallia raporttien käsittelemiseksi. Toimintamallia tarkastellaan vuosittain ja johtokunta päättää sen päivittämisestä. Toimintamallista tiedotetaan jäsenyhdistyksille ja heitä kannustetaan tekemään myös paikallisia toimenpiteitä asian edistämiseksi.
2. Suositellaan, että jäsenyhdistysten johtokuntien/hallitusten jäseniksi valittaisiin vähintään 1/3 alle 29-vuotiaita. Jäsenyhdistysten johtokuntien/hallitusten koostumusta seurataan vuosittain.
3. Suositellaan, että jäsenyhdistysten johtokunnissa/hallituksissa eri sukupuolet olisivat edustettuina, ja hallituskokoonpanoissa olisi tasavertaisesti naisia ja miehiä. Jäsenyhdistysten johtokuntien/hallitusten koostumusta seurataan vuosittain.